

Prchající jezidové před jednotkami Islámského státu

FOTO: ROJDI SAUD

Česká republika

Islám se v poslední době stal jedním z nejskloňovanějších výrazů v českém veřejném diskurzu. Není proto překvapením, že i představitelé ministerstva zahraničních věcí jsou konfrontováni s otázkami, jaká že je vlastně naše politika vůči islámskému světu, islámským státům či islámu jako takovému.

Úkolem české zahraniční politiky především není pokoušet se v jakékoli podobě definovat, co je, není či má být islám. Pokud bychom se snad o to pokusili, můžeme si být jisti jediným: naše názory nebudou brány vážně. Naopak jakoukoli naši snahu vysvětlit, že radikálové nejsou praví muslimové, by tito vzali jako potvrzení toho, že jimi jsou.

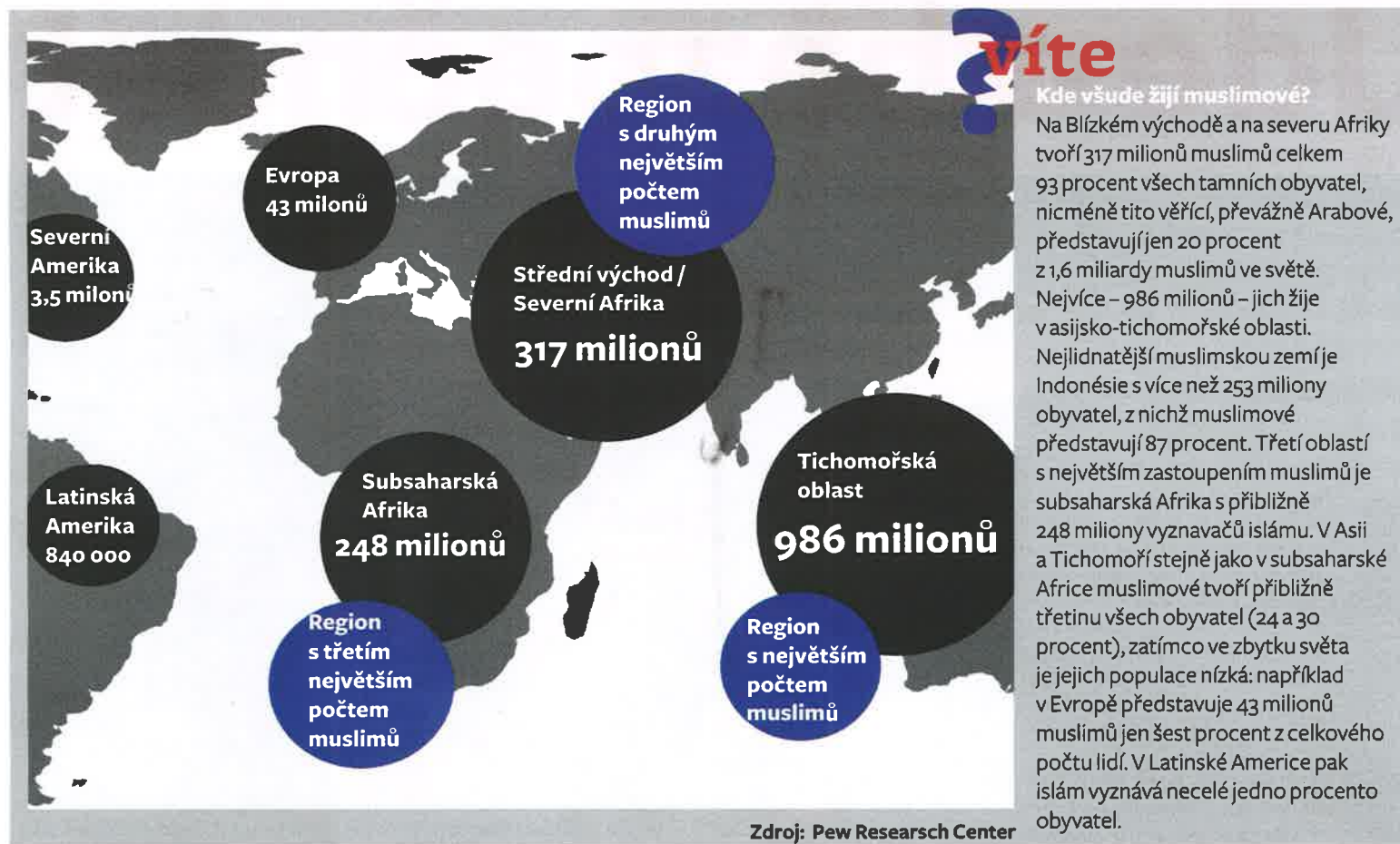
Je tak především na muslimech samých utvářet svůj obraz v okolním světě. Především oni sami mohou omezit příliv nových rekrutů do řad radikálů a odsunout tím extremistické skupiny na skutečný okraj vlastní společnosti. Velká míra odpovědnosti leží na vládách jednotlivých zemí, s nimiž diplomacie, ať už česká či evropská, komunikuje. Nejde ovšem zdaleka jen o bezpečnostní opatření proti extremistům, zamezení finančních toků na jejich podporu či veřejné odsouzení. Stejně tak je potřebné zasazovat se za odstraňování živné půdy pro radikalismus a extremismus, která je často politické, hospodářské a sociální povahy. Máme na mysli především otázku lidských práv, sociálního rozvoje, po-

Začneme krátkým přehledem: Organizace islámské spolupráce má celkem padesát sedm členských států. Jsou mezi nimi země od sebe tak vzdálené jako Brunej a Guyana. Země malé i velké, takové, ve kterých je islám vůdčí složkou, i takové, kde jej vyznává menšina, bohaté či chudé, autokratické i demokratické, agrární či průmyslové.

I když tedy omezíme svou pozornost jen na ty státy, kde islám hraje v nějaké podobě dominantní roli, a které tedy můžeme označovat jako islámské, i tak půjde o široký pruh táhnoucí se od Kazachstánu ve Střední Asii přes celou severní polovinu afrického kontinentu. Už

proto stěží můžeme hovořit o jednotné politice vůči tak diverzifikované skupině států. A především je těžké představit si tvorbu politiky na bázi náboženské sebeidentifikace většiny obyvatel té které země. Uvažoval by snad někdo o systematické politice vůči zemím katolickým či buddhistickým? Stejně tak lze asi těžko vytvářet politiku vůči náboženskému vyznání, které zahrnuje odhadem 1,6 miliardy lidí, dělí se na nespočetné množství podskupin, které se spolu velmi často neshodnou nebo se vzájemně ani neznají. A přece se nelze vyhnout této diskusi, která již zaplňuje veřejný prostor, od médií a sociálních sítí až po hostince čtvrté cenové skupiny.

David KRÁL,
ředitel odboru
politického
plánování
Ministerstva
zahraničních
věcí ČR

a islámské země

litické inkluze a také respektu k právům menšin či jiných náboženských skupin v rámci muslimských zemí. Tzv. Islámský stát nelze porazit jen vojenskými prostředky, protože ty neřeší podporu či shovívavost, které se mu u části obyvatelstva na ovládaných územích dostává. Rolí diplomacie je také vysvětlovat našim partnerům v zemích s omezenou pluralitou médií, svobodou slova či politickou participací, že nemáme možnost omezovat jednotlivé politiky v tom, aby usilovali o přízeň voličů vytvářením negativního obrazu islámu a muslimů, jakkoliv to sami odsuzujeme. Mimo diplomacii pak leží naše vlastní odpovědnost za konfrontaci tohoto zneužívání svobody projevu pro xenofobní výroky vůči islámu a muslimům obecně.

Česká republika musí trvale poskytovat plnou podporu islámským zemím v jejich boji s radikálními skupinami. Jakkoli se extremisté ostře vymezují proti tzv. západnímu světu, jakkoli mu systematicky vyhrožují a občas se i podílejí na útocih na jeho území, jsou to převážně islámské země a jejich obyvatelé včetně

nemuslimských menšin, které trpí nejvíce a na něž dopadá hlavní nápor extremistů. Tuto skutečnost je dobré zdůrazňovat směrem k naší vlastní veřejnosti, protože není vždy dostatečně vnímána. Klíčovou úlohou diplomacie je usilovat o to, aby všechny vlády dotčených zemí byly v tomto úsilí čelit radikalismu vždy co nejvíce zaangažované, navzdory jejich vzájemným konfliktům a neshodám. Bohužel ne všude jsou radikální skupiny za své činy bezvýhradně odsuzovány. Zdá se, že malá islámská menšina v ČR má v tomto ohledu jasný názor a není zasažena extremistickou propagandou – dosud žádný muslim pobývající na území ČR se nepřidal k tisícům bojujícím v řadách takzvaného Islámského státu. Tyto skutečnosti však neznamenají, že problém radikalismu, který dnes naplno vyvěrá v některých evropských zemích, se nás netýká. Vzhledem k otevřenosti schengenského prostoru nás může zasáhnout rychleji, než bychom si přáli.

Česká republika by se tak od samého počátku měla na různých fórech a úrov-

ních, ať již se jedná o Evropskou unii či OSN, aktivně zasazovat o opatření k zamezení šíření radikalismu, stejně jako podporovat opatření vedoucí k odstranění jeho příčin. Tyto snahy mohou nabývat mnoha forem – od výměny veřejných i zpravodajských informací o ra-

Klíčovou úlohou diplomacie je usilovat o to, aby všechny vlády dotčených zemí byly v tomto úsilí čelit radikalismu vždy co nejvíce zaangažované, navzdory jejich vzájemným konfliktům a neshodám.

dikálech a jejich pohybu, opatření omezující jejich působnost v řadě směrů až po humanitární a rozvojovou pomoc postiženým zemím. Měli bychom být také solidární s těmi členskými státy, které vzhledem ke své geografické poloze nejsou v současnosti největší břemeno migrační vlny z Afriky a Blízkého východu.